

JERZY KOTKOWSKI

SYLWETKA KAPŁANA
W HOMILIACH ABP. STANISŁAWA GĄDECKIEGO
WYGŁOSZONYCH W CZASIE LITURGII ŚWIĘCEŃ
W LATACH 2002-2016

Historii Kościoła i czasom współczesnym znane są postaci gorliwych kapłanów, którzy osiągnęli wysoki stopień rozwoju człowieczeństwa i świętego posługiwania. Zdarzające się niekiedy sytuacje niedomagania części kapłanów, związane m.in. z grzechem i działaniem złego ducha¹, wskazują na aktualną potrzebę refleksji nad paradygmatem kapłaństwa XXI w., zwłaszcza że kapłani są poddawani nieuniknionej ocenie ze strony wiernych, szczególnie przez młode pokolenie².

Wizja kapłaństwa hierarchicznego mocno ewoluowała w ciągu wieków od nauczania Jezusa, który ustanowił grono Dwunastu jako załączek kapłaństwa nowotestamentowego, poprzez myśl ojców Kościoła, teologów. Obecnie nie tylko w dokumentach magisterialnych czy refleksji teologów, ale również w przepowiadaniu papieskim lub konkretnych biskupów pojawia się temat kondycji kapłaństwa służebnego. Przykładem jest w tym względzie pasterskie nauczanie abp. Stanisława

* Jerzy Kotkowski – diakon, student Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; e-mail: jurekot@onet.eu.

¹ Por. J. KOTKOWSKI. *Aktywność złego ducha a życie człowieka*. W: *Demaskacja zła. Filozoficzna i teologiczna refleksja nad złem*. Red. J. Kotkowski. Poznań 2016 s. 169-170.

² Por. J. BANIAK. *Portret księdza w wyobrażeniach i ocenach polskiej młodzieży*. *Studium socjologiczne*. Kraków 2013; A. ZELMA. *Obraz kapłana w wypowiedziach wybranych grup katechizowanej młodzieży (studium porównawcze)*. „*Studia Pastoralne*” 6:2010 s. 87 n.

Gądeckiego, metropolity poznańskiego³, który zdając sobie sprawę, iż współczesny kontekst kapłańskiej posługi uległ przemianom, podkreśla, że

[...] spotkają oni na swojej drodze coraz więcej ludzi, którym brakuje w życiu punktu odniesienia, którzy są poranieni i myślą tylko o sobie, zapominając o braciach⁴.

W świetle nauczania abp. Gądeckiego zasadne są pytania o kształt sylwetki współczesnego prezbitera w jego myśli, o specyfikę kapłaństwa dzisiejszego kapłana, a także czym jest i jak się wyraża misja upodabniająca go do Chrystusa oraz jakimi sprawnościami powinien się odznaczać.

Przepowiadanie abp. Gądeckiego, nawiązujące w tym względzie do klasycznej teologii kapłaństwa, nie zostało dotychczas dobrze opracowane, stąd zasługuje na refleksję. Próbie analizy, która nie wyczerpuje podjętego tematu, zostaną poddane wybrane spostrzeżenia arcybiskupa, sformułowane w latach 2002-2016 w ramach homilii przy okazji udzielania święceń prezbiteratu (także diakonatu i episkopatu), kiedy jako arcybiskup poznański udzielał go alumnom seminariów: archidiecezjalnego i zakonnych⁵. Istotny jest obraz kapłaństwa kreślony przez biskupa diecezji osobom, które włącza w szeregi kapłaństwa urzędowego. Biskupie nauczanie skierowane jest przeciw do wiernych, czyli także duchowieństwa jako jego najbliższych współpracowników.

1. SPECYFIKA KAPŁAŃSTWA HIERARCHICZNEGO

Wspólnota Kościoła urzeczywistnia się poprzez posługę ministerialną i głoszenie Ewangelii. Chociaż istnieją dwa sposoby uczestnictwa w kapłaństwie Chrystusa,

³ Stanisław Gądecki (ur. w 1949 r. w Strzelnie) jest arcybiskupem metropolitą poznańskim od 2002 r. Od chwili przyjęcia sakry biskupiej 25 marca 1992 r. z rąk kard. Glempa, był biskupem pomocniczym gnieźnieńskim. Święcenia kapłańskie otrzymał w Gnieźnie 9 czerwca 1973 r. z rąk kard. Wyszyńskiego. Zaraz po święceniach prezbiteratu został skierowany na studia z biblistyki, które odbył w Rzymie i Jerozolimie i uwieńczył doktoratem w 1982 r. W strukturach KEP był m.in. członkiem Rady Stałej (od 2002), wiceprzewodniczącym KEP (2004-2014), przewodniczącym Komisji Duszpasterstwa KEP (2006-2016), członkiem Komisji Wspólnej Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i KEP (od 2009), a od 2014 r. jest przewodniczącym KEP. W gremiach międzynarodowych członek Kongregacji Nauki Wiary (od 2014), wiceprzewodniczący Rady Konferencji Episkopatów Europy (od 2016). Zob. K. PROKOP. *Biskupi Kościoła katolickiego w III Rzeczypospolitej. Leksykon biograficzny*. Kraków 1998 s. 41-42; *Rocznik Archidiecezji Poznańskiej 2013*. Poznań 2013 s. 45-46; *Arcybiskup Stanisław Gądecki przewodniczącym KEP*. „Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Poznańskiej” [dalej: MKAP] 65:2014 nr 4 s. 173; *Nominacja członków Kongregacji Nauki Wiary*. MKAP 65:2014 nr 6 s. 283.

⁴ S. GĄDECKI. *Śludzy Bożego miłosierdzia*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 19 maja 2016. MKAP 67:2016 nr 6 s. 383.

⁵ Jednym z podstawowych zadań biskupa jest nauczanie, czyli głoszenie Ewangelii, ukierunkowane na duchowe rodzenie Chrystusa w słuchaczach. Por. G. BERESZYŃSKI. *Rola i znaczenie homilii podczas liturgii*. „Warszawskie Studia Teologiczne” 29:2016 nr 2 s. 52.

które są wzajemnie podporządkowane, to jednak Kościół przekazuje kapłaństwo urzędowe jako osobny sakrament święceń, umożliwiający realizację posługi ministerialnej, czyli szafarstwa sakramentalnego i przepowiadania orędzia Jezusa. Kapłaństwo hierarchiczne służy powszechnemu, przyczyniając się do rozwoju łaski chrztu oraz budowania Kościoła⁶. Pierwsze polega na ofiarniczym sposobie życia z Chrystusem ochrzczonych, a drugie na widzialnym ukazywaniu pośrednictwa Chrystusa między Ojcem a ludźmi⁷.

Św. Paweł poucza, że Chrystus jest jedynym Kapłanem Nowego Przymierza, Pośrednikiem między Bogiem a ludźmi (1 Tm 2,5). Jego kapłaństwo jest wyjątkowe; w Nim wypełniły się wszystkie starotestamentowe zapowiedzi (Rdz 14,18; Hbr 5,10; 6,20). Abp Gądecki podkreśla, że Jezus był „[...] kimś znacznie większym aniżeli kapłani Starego Przymierza”⁸. Kapłaństwo Jezusowe, jedynie skuteczne i wieczne, zastępuje to lewickie, związane z kultem świątynnym⁹. Jezus ofiarował się Ojcu na pojednanie ludzi z Bogiem (Mk 14,25), a śmiercią wskazuje, że swoje kapłaństwo spełnia w człowieczeństwie jako narzędziu odpuszczenia grzechów, podtrzymania ludzi w łasce i uświęcenia, prowadzącego do komunii¹⁰. Specyfika kapłaństwa hierarchicznego, zakorzeniona w prawdzie o Chrystusie Jezusie¹¹, pokazuje, że ksiądz jest wybranym wyłącznie z Jego inicjatywy.

Abp Gądecki stwierdza, że zbawienie stało się możliwe dzięki „tak” Jezusa i „tak” Maryi:

Niepokalana jest dla nas nie tylko wzorem powołania, ale także ideałem odpowiedzi na nie. Powiedziała przecież Bogu «tak» zarówno na początku swego życia, jak i później – na wszystkich jego kolejnych etapach, realizując w pełni Jego wolę, nawet wtedy, gdy woła ta była dla Niej niezrozumiała i trudna do przyjęcia¹².

Zbawienie jest zależne od „tak” człowieka, co oznacza, że

Bóg nie niszczy ludzkiej wolności, ale ją zbawia. W dalszym ciągu potrzeba kapłańskiego «tak», by dzieje zbawienia mogły znaleźć swoje przedłużenie¹³.

⁶ *Katechizm Kościoła katolickiego*. Poznań 1994 [dalej: KKK] nr 1546-1547.

⁷ Por. G. GRESHAKE. *Być kapłanem dzisiaj*. Tłum. W. Szymona. Poznań 2010 s. 109; W. KAZIMIERUK. *Kapłaństwo wspólne wiernych*. „Warszawskie Studia Pastoralne” 9:2014 nr 1 s. 177.

⁸ S. GĄDECKI. *Wytrwajcie w miłości mojej*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 26 maja 2011. W: S. GĄDECKI. *Tylko w Panu nadzieja*. Poznań 2016 s. 395.

⁹ Por. T. NAWRACAŁA. *Wieczne kapłaństwo Chrystusa*. W: *Iustitiam in caritate. Opuscula Gregorio Troska septuagenario dedicate*. Red. D. Bryl, F. Lenort. Poznań 2012 s. 77.

¹⁰ Por. *tamże* s. 68.

¹¹ SOBÓR WATYKAŃSKI II. *Dekret o posłudze i życiu prezbiterów Presbyterorum ordinis* (7 grudnia 1965) [dalej: PO]. W: *Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje*. Poznań 2002 nr 2-3.

¹² S. GĄDECKI. *Niech będzie sługą wszystkich*. Święcenia diakonatu i prezbiteratu OO. Oblatów. Obra 31 maja 2008. W: S. GĄDECKI. *Ty ukażesz mi ścieżkę życia*. Poznań 2014 s. 144.

¹³ TENŻE. *Wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 31 maja 2003. W: TENŻE. *Promień z serca odbity*. Poznań 2008 s. 241.

Ponieważ u początku powołania kapłańskiego jest Miłość¹⁴, dlatego człowiek może pozytywnym aktem woli odpowiedzieć Bogu na Jego wezwanie do komunii. Prezbiter, uczestnicząc w kapłaństwie Chrystusowym, które od czasów apostołskich przyjmują jedynie mężczyźni¹⁵, upodabnia się do Niego. Zrealizowanie jednak tego powołania leży w gestii człowieka¹⁶.

Abp Gądecki przypomina znaną prawdę, że sakrament święceń jest jednorazowy i nieusuwalny. To, co się dokonuje w *Ordinandi*, wyciska w nich

[...] niezatarty charakter duchowy, którego nie może przekazywać ponownie, albo tylko na pewien określony czas¹⁷.

Trwałość tego charakteru sprawia, że kapłaństwo nie jest rzeczywistością tylko doczesną, ale rzutuje również na rzeczywistość eschatologiczną. Dlatego nawet ksiądz, który porzuca drogę kapłańskiej posługi, pozostaje nim na zawsze, ponieważ charakter święceń skutkuje *in aeternum*. Ordynacja sprawia, że człowiek nie może stać się już „[...] człowiekiem świeckim w ścisłym tego słowa znaczeniu”¹⁸. Zdaniem abp. Gądeckiego ksiądz zostaje naznaczony Duchem Świętym, upodabniając się do Chrystusa – Głowy i Pasterza, i wyposażony w dary potrzebne do partycypacji w Jego kapłaństwie. W tym akcie upatruje aktualizowanie się łaski Pięćdziesiątnicy w Kościele i życiu kapłana¹⁹.

Kapłan cieszy się szczególnym poważaniem z racji urzędu kapłaństwa, który otrzymał²⁰. Kapłaństwo jest wyjątkowe o tyle, o ile służy wyjątkowej sprawie zbawienia. Posługa kapłana znajduje się „[...] w samym centrum rzeczywistości, gdyż zdolna jest przynieść światło i dokonywać odnowienia wszystkiego”²¹. Metropolita poznański w oryginalny sposób argumentuje, że wśród różnych zawodów świata to kapłaństwo daje najwyższy poziom satysfakcji i życiowego spełnienia. Nie waha się powiedzieć, że „[...] kapłaństwo jest najszczęśliwszą pracą świata”²². Ujęcie posługi kapłańskiej w kategoriach spełnienia zawodowego wydaje się stanowić

¹⁴ POR. TENŻE. *Wytrwajcie w miłości mojej* s. 393-396.

¹⁵ POR. A. DAŃCZAK. *Zasada reprezentacji zawarta w formule „in persona Christi agere”*. „Studia Gdańskie” 26:2010 s. 38.

¹⁶ POR. J. KALNIUK. *Pasterska posługa kapłana w kontekście daru i zadania. Aspekt teologiczno-moralny*. Kraków 2013 s. 35-38.

¹⁷ S. GĄDECKI. *Tajemnica Eucharystii w życiu prezbitera*. Święcenia prezbiteratu OO. Dominikanów. Poznań 4 grudnia 2004. W: S. GĄDECKI. *W Tobie ufność pokładam*. Poznań 2013 s. 147.

¹⁸ *Tamże*.

¹⁹ POR. S. GĄDECKI. *Po śladach Ducha Świętego*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 24 maja 2006. W: TENŻE. *W Tobie ufność pokładam* s. 185.

²⁰ POR. E. CHAT. *Hierarchiczne kapłaństwo biskupów i prezbiterów*. „Kieleckie Studia Teologiczne” 9:2010 s. 9-15.

²¹ S. GĄDECKI. *Święcenia kapłańskie*. Święcenia prezbiteratu. Obra 21 czerwca 2005. W: TENŻE. *W Tobie ufność pokładam* s. 158.

²² TENŻE. *Abp wszyscy stanowili jedno*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 24 maja 2012. MKAP 63:2012 nr 7 s. 359.

przewyciężenie tradycyjnej narracji, otwierając kapłaństwo na perspektywę współczesnego modelu życia człowieka, nie negując nadprzyrodzonej wartości tej posługi. Kapłan, służąc Kościołowi, realizuje w pełni siebie jako człowiek i chrześcijanin.

Abp Gądecki przypomina, że w chwili święceń wyłania się nieopisana godność kapłańska. Sakrament święceń intensyfikuje życie Boże, co sprawia, że kapłan wyposażony jest we wszelkie potrzebne łaski do wypełniania swojej misji²³. Kapłaństwo jest drogą, która ma doprowadzić do zbawienia, do *beatitudo*, dlatego

[...] kto zasługuje na ten wzniosły urząd i żyje w nim nienagannie, zyska życie wieczne i niewiedzący wieniec²⁴.

Pomimo wyjątkowości posługi kapłańskiej, w życiu księdza pojawia się także słabość i grzech. Jednak moc sakramentu kapłaństwa sprawia, że żadna „[...] niegodność kapłana nie jest przeszkodą dla działania Chrystusa”²⁵. Abp Gądecki powołuje się na słowa św. Augustyna, który mówi, że dar Chrystusa nie ulega splamieniu, pomimo grzechu i nieczystości szafarza²⁶.

2. POTRÓJNA MISJA KAPŁANA

Każdy ochrzczony powinien wypełniać misję króla, proroka i kapłana. To jest zadanie wynikające ze zobowiązań chrzcielnych, które muszą być aktualizowane w przeciągu całego życia²⁷. Zdaniem abp. Gądeckiego odzwierciedlają one *tria munera Christi*, realizujące się w potrójnym powołaniu każdego członka Kościoła. Autor, nawiązując do Pisma Świętego, stara się ukazać przejawy ich realizacji w życiu duchownych, podkreślając, że prezbiterzy skupiają w sobie trzy powołania, zwane władzą pasterzowania, nauczania i uświęcania, które są różne i posiadają odrębną specyfikę²⁸. Należy dodać, że zbawcze funkcje Chrystusa, zdaniem abp. Gądeckiego, wyrażają się na różne sposoby, przybierając postać niejako trzech powołań: do rządzenia, głoszenia i uświęcania. Duchowni, a zwłaszcza biskupi i kapłani, są przeznaczeni do służby Chrystusowi Królowi, Nauczycielowi

²³ POR. TENŻE. *By byli godni bez zarzutu stać przy Twoim ołtarzu*. Święcenia prezbiteratu OO. Franciszkanów. Wronki 20 maja 2004. W: TENŻE. *Promień z serca odbity* s. 228.

²⁴ TENŻE. *Ora – Labora*. Święcenia diakonatu i prezbiteratu. Lubin 19 maja 2007. W: TENŻE. *Ty zapewniasz mi życie*. Poznań 2012 s. 140.

²⁵ TENŻE. *By byli godni bez zarzutu stać przy Twoim ołtarzu* s. 228.

²⁶ POR. ŚW. AUGUSTYN. *Komentarz do Ewangelii św. Jana* 5,15; GĄDECKI. *By byli godni bez zarzutu stać przy Twoim ołtarzu* s. 229.

²⁷ POR. J. HADRYŚ. *Udział ochrzczonych w kapłańskim, prorockim i królewskim posłannictwie Chrystusa*. „Teologia i moralność” 10:2015 nr 1:27 s. 28 n.

²⁸ POR. GĄDECKI. *Niech będzie służą wszystkich* s. 142.

i Kapłanowi. Jezus Chrystus jest Kapłanem, który w ofierze krzyżowej skupia trzy funkcje²⁹.

a. *Funkcja królewska*

Ukazując znaczenie tej funkcji, abp Gądecki odwołuje się do nauczania Kościoła, które za wzór stawia Chrystusa. Jezus jest Królem Nowego i Wiecznego Przymierza, ponieważ w Nim ogniskuje się wszelka władza, jaką zapowiadali prorocy. Chrystus przewodzi wspólnocie Kościoła jako Głowa, dając mu łaskę, która go ochrania i strzeże. Pan Jezus zna swoje owce po imieniu, a one Go znają (J 10,3-4). Od Niego promieniuje łaska przewodzenia i czuwania (J 21,15-17). Wynika z tego obowiązek troski o lud Boży, który gromadzi się przy kapłanie ze względu na Jezusa Chrystusa. Abp Gądecki stwierdza, że prezbiter ma być pasterzem wiernych na wzór samego Chrystusa. W odniesieniu do tego zdania, odwołując się do biblijnych postaci królów i władców, zauważa, że „[...] najważniejszą cnotą władcy jest umiejętność odróżniania dobra od zła³⁰. Serce króla, będącego władcą i rządcą, które ma być mądre i rozsądne, staje się ośrodkiem oceny sytuacji i właściwego rozeznania. Sugeruje w ten sposób, że funkcja królewska w życiu księdza wyraża się w postawie ofiarnej służby, uwzględniającej wymogi współczesności.

Abp Gądecki zauważa, że *munus regendi* nie odnosi się do funkcji biurokratyczno-organizacyjnej, ale do budowania Ciała Chrystusowego w prawdzie i miłości. Kościół składa się bowiem z wielu indywidualnych członków, którzy razem tworzą wspólnotę ludu Bożego, dlatego kapłan musi harmonizować wymiar wspólnotowy i osobowy swojego *ministerium*³¹. Dobry pasterz ma dołożyć wszelkich starań, aby żaden człowiek nie zatracił swojej duszy. Św. Piotr poleca, aby paść stado Boże, pielęgnując je z racji miłości (1 P 2,25; 5,2). Biskup i kapłan wypełniają to zdanie w rządzeniu powierzonym sobie ludem. Wydaje się jednak, że dzisiaj przewodzenie wspólnocie ludu Bożego w warunkach zlaicyzowanego świata jest szczególnie trudne. Wymaga ono od księdza wiedzy, kompetencji, mądrości serca i właściwego rozeznania czy zdolności do podejmowania decyzji³². Ma on prowadzić ludzi do Jezusa, ponieważ tylko On jest Głową ludu.

²⁹ Por. M. OZOROWSKI. *Służba kapłańska w Kościele*. „Studia Teologiczne. Białystok, Drohiczyn, Łomża” 27:2009 s. 11; S. GĄDECKI. *Głosicielem, apostołem i nauczycielem zostałem ustanowiony*. Święcenia prezbiteratu Chrystusowców. Poznań 22 maja 2007. W: TENŻE. *Ty zapewniasz mi życie* s. 143.

³⁰ TENŻE. *By byli godni bez zarzutu stać przy Twoim ołtarzu* s. 226.

³¹ Por. TENŻE. *Pełnia kapłaństwa*. Sakra biskupia. Poznań 8 września 2013. MKAP 64:2013 nr 10 s. 541-542; TENŻE. *Gdybyście byli ze świata*. Święcenia prezbiteratu. Wronki 20 maja 2006. W: TENŻE. *W Tobie ufność pokładam* s. 180-181.

³² Por. M. WASILEWSKI. *Kapłan XXI wieku*. „Warszawskie Studia Pastoralne” 11:2010 s. 193.

b. Funkcja prorocka

Abp Gądecki, odwołując się do biblijnego obrazu serca i ust, wskazuje, że w misji proroka ważniejsze od serca są usta; jego zadanie wiąże się bowiem z nauczaniem. Posłannictwem proroka jest przekazywanie i komentowanie słów Pana Boga, które mają moc niszczyć zło, a budować dobro, dlatego prorokowi konieczne są prawe usta. Wymiar prorocki wyraża się na różne sposoby, przede wszystkim jednak w głoszeniu, apostołowaniu i nauczaniu (*keryks, apostolos, didaskalos*) – przykładem jest sam Chrystus, nauczający o królestwie Bożym (Mk 1,38). W centrum przepowiadania Jezusa był On sam, który poprzez misterium paschalne poświadczył prawdziwość swojej misji³³. Jezus, mając świadomość swojego posłania przez Ojca, sam posyła swoich uczniów (J 20,21), udzielając im mocy, aby szli i nauczali w imię Trójcy Świętej (Mt 28,18-20). Chociaż każdy wierny ma zadanie szerzenia wiary, to jednak kapłanowi Kościół z urzędu powierza tę misję. Abp Gądecki konstataje, że ksiądz

[...] istnieje najpierw i przede wszystkim po to, aby ewangelizować. To stanowi priorytet jego działalności³⁴.

Zadanie głoszenia upatruje w ewangelizacyjnej funkcji kapłaństwa, której podstawą jest świadectwo życia jako potwierdzenie proklamowanej prawdy. W konsekwencji misją prezbitera jest bycie głosem dla Słowa, swoistym nośnikiem, po to, by Słowo-Logos mogło docierać do każdego.

W życiu księdza istnieje pierwszeństwo funkcji prorockiej przed kultyczną, ponieważ najpierw trzeba przekazać prawdy wiary, aby je właściwie celebrować i przeżywać³⁵. Posługa słowa zakłada, że kapłan sam jest wpieryw przeniknięty Słowem, a potem uczestnikiem kenozy Słowa, co oznacza liczenie się z cierpieniem. Zadanie głoszenia zakłada konieczność poszukiwania nowych form i sposobów przekazywania Ewangelii. Relacja kapłana ze Słowem Bożym wpływa na tożsamość i duchowość kapłańską, świadczącą o jego autentyczności³⁶.

Zdaniem abp. Gądeckiego przepowiadanie Ewangelii to *primum officium* księdza, a szczególnie ważna jest homilia³⁷. Podejmuje w ten sposób apel papieża Franciszka, który zwraca się do duchownych, aby zadbali o tę formę przepowiadania słowa Bożego³⁸. Kapłan pracuje przede wszystkim słowem, dlatego ważne,

³³ Por. GĄDECKI. *Głóscielem, apostołem i nauczycielem zostałem ustanowiony* s. 143-144.

³⁴ *Tamże* s. 145.

³⁵ Por. *tamże*.

³⁶ Por. W. MISZTAŁ. *Posługa słowa a tożsamość i duchowość kapłańska: refleksje w związku z Rokiem Kapłańskim*. „Kieleckie Studia Teologiczne” 9:2010 s. 96-103.

³⁷ S. GĄDECKI. *Głóscielem zostałem ustanowiony*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 21 maja 2009. W: TENŻE. *Tylko w Bogu oparcie*. Poznań 2014 s. 138-140.

³⁸ Por. FRANCISZEK. *Adhortacja apostołska Ewangelii gaudium* (24 listopada 2013). Kraków 2013 nr 110-175.

by to, co mówi, nie raniło serc słuchaczy³⁹. Obowiązek ewangelizacji dotyczy także katechezy dzieci, młodzieży, dorosłych. Słowo Boże powinno być głoszone w bezpośrednim kontakcie duszpasterza z wiernymi, skoncentrowane na istocie wiary: na Chrystusie. Uczeń Jezusa powinien pragnąć dzielić się nim z innymi ludźmi. Pomimo pewnych trudności potrzeba inkulturacji, aby słowo przynosiło owoce⁴⁰.

c. Funkcja kapłańska

Istota kapłaństwa hierarchicznego wyraża się w całościowym i komplementarnym zaangażowaniu całego człowieka, aby mógł składać ofiarę z siebie, będąc całkowicie do dyspozycji Boga oraz ludzi jako reprezentant wspólnoty wierzących przed Bogiem. Abp Gądecki podkreśla, że powołanie kapłańskie

[...] domaga się zaangażowania ciała i krwi samego zainteresowanego, ponieważ specyfiką powołania kapłańskiego jest składanie ofiary⁴¹.

Dlatego kapłaństwo spełnia się zwłaszcza w szafarstwie sakramentalnym.

Używa określenia «ekonom sakramentów», co wskazuje na szczególny związek kapłana z sakramentami. Św. Paweł pisze bowiem: „Niech więc uważają nas ludzie za sługi Chrystusa i za szafarzy tajemnic Bożych” (1 Kor 4,1). Greckie *ekonomous*, oddane po polsku jako «szafarz», wskazuje, że ksiądz jest ekonomem, zarządcą sakramentów. Sakramenty są mu dane w darze, aby nimi dysponował i je chronił. Szafarz sakramentów jest narzędziem Chrystusa, który działa *in persona Christi Capitis*, co implikuje świętość kapłana, rodzącą się z tajemnic, które sprawuje i rozważa⁴².

Misja kapłaństwa służebnego dotyczy zwłaszcza Eucharystii, która jest szczytem i źródłem działalności Kościoła (KKK 1324). Wszyscy wierni, w zależności od stopnia i funkcji, mają prawo i obowiązek uczestniczyć w Eucharystii⁴³, ponieważ są ludem kapłańskim (1 P 2,9), urzeczywistniającym się m.in. przez współofiowanie Bogu. Jednak przemiana sakramentalna, aktualizująca dzieło Syna Bożego, możliwa jest tylko dzięki kapłaństwu urzędowemu. Dlatego abp Gądecki podkreśla związek kapłana z Eucharystią, który „[...] wypływa i opiera się na związku

³⁹ Por. Św. GRZEGORZ WIELKI. *Rozwaga i troska o jedność*. W: M. STAROWIEYSKI. *Ojcowie Kościoła o kapłaństwie i kapłanach*. Kraków 2010 s. 101.

⁴⁰ Por. GĄDECKI. *Głosicielem zostałem ustanowiony* s. 141-142.

⁴¹ Por. TENŻE. *By byli godni bez zarzutu stać przy Twoim ołtarzu* s. 226.

⁴² Por. TENŻE. *Ekonom sakramentów [1]. Święcenia prezbiteratu*. Poznań 24 maja 2007. W: TENŻE. *Ty zapewniasz mi życie* s. 151-153, 156; TENŻE. *Ekonom sakramentów [2]. Święcenia diakonatu i prezbiteratu*. Obra 30 maja 2009. W: TENŻE. *Tylko w Bogu oparcie* s. 149.

⁴³ SOBÓR WATYKAŃSKI II. *Konstytucja o liturgii świętej Sacrosanctum Concilium* (4 grudnia 1963). W: *Sobór Watykański II* nr 10, 14.

Chrystusa z Eucharystią⁴⁴. Odwołując się do Jana Pawła II, który pisze: „Nie ma Eucharystii bez kapłaństwa, tak jak nie istnieje kapłaństwo bez Eucharystii”⁴⁵, podkreśla, że kapłan staje się „z Niej”, co oznacza duchowe zrodzenie kapłaństwa z samej Eucharystii, ale też staje się „dla Niej” – to znaczy, że jest przeznaczony do jej nieustannej aktualizacji w Kościele. Abp Gądecki konstatuje, że „[...] ofiara jest nieodłącznie związana z życiem kapłana”⁴⁶, dodając, że do przyjmowania Eucharystii potrzebna jest nie tylko wiara i trwanie w Kościele, ale też łaska uświęcająca i miłość do Jezusa⁴⁷.

Sakramenty nie są dziełem księdza, ale Chrystusa i Kościoła, zatem winny być wydarzeniem dobrze przygotowanym i przeżyтым⁴⁸. Kapłan działa *in persona Christi*, ale także *in persona Ecclesiae*, otwierając ludzi na komunię kościelną i umożliwiając komunikację Boga z człowiekiem. Kapłan zdobywa człowieka dla Chrystusa, wprowadzając go w misterium paschalne⁴⁹.

3. KONDYCJA DUCHOWO-MORALNA KAPŁANA

Realizacja *tria munera Christi* uzależniona jest od dojrzałości, którą kapłan osiągnął na etapie formacji seminaryjnej, wykształcając w sobie cechy ludzkie, pozwalające nieść ciężar odpowiedzialności za duszpasterstwo⁵⁰. Ksiądz realizuje się we wspólnocie z innymi ludźmi, dlatego niezbędne jest, by sam miał dobrze ukształtowane człowieczeństwo, którym będzie oświecał innych⁵¹.

Zdaniem abp. Gądeckiego najważniejsze w życiu kapłana jest zadbanie o życie wewnętrzne. Dbałość o życie duchowe nie jest przejawem zbytńskiego skupiania się na sobie, ale źródłem najlepszych pomysłów duszpasterskich:

Poziom zaś duchowego i apostołskiego życia kapłana zależy najpierw od wytrwałego i sumiennego korzystania z sakramentu pokuty⁵².

Konieczna jest solidna duchowość kapłańska oparta na modlitwie, sakramentach, rozważaniu słowa Bożego, aby misyjne zaangażowanie nie stało się jałowe.

⁴⁴ TENŻE. *Tajemnica Eucharystii w życiu prezbitera* s. 147.

⁴⁵ JAN PAWEŁ II. *Dar i tajemnica*. Kraków 1996 s. 23.

⁴⁶ GĄDECKI. *Święcenia kapłańskie* s. 156.

⁴⁷ POR. TENŻE. *Wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny* s. 243.

⁴⁸ POR. TENŻE. *Gdybyście byli ze świata* s. 180.

⁴⁹ POR. J. SALIJ. *Eucharystyczny kształt posługi kapłańskiej*. „Warszawskie Studia Teologiczne” 23:2010 nr 1 s. 140-141.

⁵⁰ JAN PAWEŁ II. *Adhortacja apostołska Pastores dabo vobis* (25 marca 1992) [dalej: PDV] nr 43.

⁵¹ POR. S. GĄDECKI. *Wokół nas rodzi się nowy świat*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 25 maja 2002. W: TENŻE. *Promień z serca odbity* s. 234.

⁵² TENŻE. *Ekonom sakramentów [1]* s. 157.

Istnieje potrzeba formacji duchowej, ponieważ kapłanowi konieczna jest wewnętrzna jedność z Jezusem (PDV 46). Abp Gądecki przypomina, że potrzebujemy kapłanów „[...] ofiarnych i dzielnych, pobożnych, pracowitych, pełnych prostoty i godności, zawsze przykładowych, świętych”⁵³. Nie będzie to możliwe bez więzi z Jezusem.

W życiu księdza ważna jest pokora, oznaczająca wewnętrzne uznanie, że to Bóg go wybrał, a nie On Boga (J 15,16), i dostrzeżenie własnych ograniczeń, wskazujących na totalną zależność od Jezusa. Cnota pokory pozwala prezbiterowi pamiętać o zaufaniu, jakim go Bóg obdarzył. Abp Gądecki zauważa, że

[...] zdarza się czasem u kapłana postawa pozornie uzasadnionego buntu albo krytycyzmu wobec decyzji swojego przełożonego, ekscentryczny sposób głoszenia słowa albo sprawowania liturgii⁵⁴.

Taka postawa stoi w sprzeczności z ideałem kapłańskiej pokory. Nie chodzi bowiem, by ksiądz był reformatorem lub kimś, kto stara się zasłynąć czy skupić na osobie uwagę wiernych.

Zaangażowanie księdza w duszpasterstwo wymaga od niego umiłowania cnoty męstwa. Według abp. Gądeckiego oczywistym wzorem jest Jezus, który

[...] nigdy nie uchylał się przed odpowiedzialnością wynikającą z Jego mesjańskiej władzy, ale pełnił tę władzę z miłością⁵⁵.

Potrzeba także miłości, bo „[...] bez doświadczenia zdumiewającej miłości Boga posługa kapłańska staje się czymś trudnym i nużącym”⁵⁶. Dlatego kapłan ma być jak anioł (hebr. *malak*) posłany przez Boga⁵⁷, znający miłość Boga i dzielący się nią z innymi. Na tym polu sytuuje się świadczenie miłosierdzia, które jest zadaniem biskupów, ale także kapłanów, realizujące się zwłaszcza w sakramencie pokuty, w którym Bóg udziela miłości, jednając człowieka ze sobą dzięki ofierze Syna; konfesjonał jest kliniką, w której lekarzem jest Jezus⁵⁸. Istnieje dzisiaj potrzeba, aby prezbiterzy dbali o sakrament pojednania we własnym życiu duchowym, o właściwym dla niego czasie i miejscu⁵⁹.

⁵³ TENŻE. *Wokół nas rodzi się nowy świat* s. 237.

⁵⁴ TENŻE. *Święcenia kapłańskie* s. 155.

⁵⁵ *Tamże* s. 158.

⁵⁶ GĄDECKI. *Wytrwajcie w miłości mojej* s. 398.

⁵⁷ Por. TENŻE. *Duchy przeznaczone na pomoc tym, którzy mają posiąść zbawienie. Święcenia prezbiteratu OO. Oblatów. 2 października 2006*. W: TENŻE. *W Tobie ufność pokładam* s. 194-198.

⁵⁸ Por. P. WARCHOŁ. *Trynitarny wymiar miłosierdzia w sakramencie pokuty i pojednania*. „Warszawskie Studia Teologiczne” 29:2016 nr 1 s. 38-39; GĄDECKI. *Śludzy Bożego miłosierdzia* s. 387.

⁵⁹ Należy zwrócić uwagę na wewnętrzny związek, który istnieje między życiem duchowym samego kapłana a wykonywaną przez niego posługą szafarstwa sakramentalnego. Jakość tych dwóch wpływa na owocność całej posługi prezbitera. Por. GĄDECKI. *Śludzy Bożego miłosierdzia* s. 388-389. Współcześnie nierzadko kapłani, wymagając od innych właściwej postawy i podejścia np. do sakramentu spowiedzi, sami korzystają z niego w warunkach sprzecznych z duchem tej świętej czynności.

4. POSTAWA ŻYCIA W RADOŚCI I JEDNOŚCI

Abp Gądecki, odwołując się do obrzędu namaszczenia w chwili święceń, mówi o radości:

Nałożenie rąk, namaszczenie krzyżmem, przyodzianie w szaty liturgiczne, udział w pierwszej konsekracji, cóż to za niewypowiedziana i wzruszająca radość! W jakimś sensie, każda Wasza przyszła, kapłańska radość będzie echem dzisiejszego namaszczenia⁶⁰.

Podobnie jak Jezus doświadczał radości życia w relacji z Duchem Świętym, także kapłan poprzez konsekrację otrzymuje radość Ducha. Namaszczenie oznacza duchowe posłanie; moment pierwszej konsekracji jest powodem nieopisanej radości. Widzialny znak otwiera drogę niewidzialnej łasce, która pomaga w pełnieniu misji księdza. Namaszczenie „olejem radości” daje księdzu sposobność, by mógł leczyć, uświęcać, pocieszać, ewangelizować i błogosławić⁶¹. Dzięki temu ksiądz może być z tymi, którzy najbardziej cierpią.

Abp Gądecki, diagnozując profil współczesnego księdza, stwierdza, że „[...] rozrywany zewnątrz i оголоzony wewnątrz traci radość ze swego powołania”⁶². Współczesnemu księdzu grozi wypalenie zawodowe, którego doświadcza wielu ludzi próbujących czerpać siłę do życia z innych źródeł aniżeli z Boga. Skutecznym antidotum na słabości, niepokoje, wewnętrzne оголоcenie, według abp. Gądeckiego, jest ontologiczne zjednoczenie z Chrystusem, czyli totalne przyłgnięcie do Pana. Niezbędne jest trwanie w Jezusie na Eucharystii, liturgii godzin, medytacji, adoracji, a także stałe uświadamianie sobie, że jedynie miłość, a nie obowiązek może być skuteczną motywacją duszpasterskiego działania⁶³. Nawet mimo grzechu czy wypalenia w sercu prezbitera tkwi źródło pierwszej radości, które ma potencjał zapłonąć na nowo. Radość w tym świetle jest owocem konsekracji kapłańskiej, z której wypływają wszystkie dary i łaski do pracy duszpasterskiej. Prezbiter, który oparł swoje życie na Chrystusie, zawsze ma powody do radości – zmartwychwstanie Jezusa jest największą radością chrześcijan, której kapłan jest zwiastunem w świecie⁶⁴.

Z radością związane jest także życie w jedności. Zdaniem abp. Gądeckiego jedność w życiu księdza ma charakter hierarchiczny. Kapłan musi być zjednoczony

Por. R. SELEJDAK. *Znaczenie sakramentu pokuty w życiu i posłudze kapłana oraz w formacji seminarzystów*. „Warszawskie Studia Teologiczne” 25:2012 nr 2 s. 199.

⁶⁰ S. GĄDECKI. *Namaścił ciebie olejkami radości*. Święcenia prezbiteratu. Poznań 22 maja 2014. MKAP 65:2014 nr 6 s. 309.

⁶¹ Por. *tamże* s. 309, 311.

⁶² *Tamże* s. 310.

⁶³ Por. GĄDECKI. *Wytrwajcie w miłości mojej* s. 397-398.

⁶⁴ Por. K. MATWIEJUK. *Prezbiter w służbie Chrystusa Zbawiciela*. „Teologiczne Studia Siedleckie” 6:2009 s. 35-38; GĄDECKI. *Namaścił ciebie olejkami radości* s. 310.

z samym Mistrzem na wzór jedności Trójcy Świętej, zjednoczonej w miłości. Kapłan jest winną latoroślą wyrastającą na winnym krzewie, którym jest Chrystus (J 17,20-26). To od Jezusa-winorośli ksiądz czerpie łaskę i potrzebne siły do życia. Zadaniem latorośli jest trwanie w Jezusie i Jego miłości. Kapłan może być zewnętrznie człowiekiem aktywnym, pełnym energii, ale duchowo obumarłym⁶⁵. Trwanie w Chrystusie jest jedynym środkiem, aby ksiądz duchowo nie obumarł, tracąc sens podjętego powołania.

Jedność wyraża się w relacji kapłan – biskup, będącej więzią na podobieństwo ojca z synem. Jej podstawą jest miłość samego Chrystusa, której biskup udziela święconemu. Ksiądz uczestniczy w mocy Jezusa, jeśli trwa w jedności z biskupem i Kościołem. Wyrazem tej jedności jest m.in. szacunek wobec biskupa, modlitwa, posłuszeństwo, uznanie jego władzy. Abp Gądecki alarmuje, że

[...] duchowieństwo, które nie uszanowałoby swojego biskupa, byłoby największym nieszczęściem jakie może spotkać diecezję⁶⁶.

Jedność z biskupem to też trwanie w braterstwie sakramentalnym, które sprawia, że ksiądz zdolny jest do współpracy apostołskiej z innymi kapłanami, do korzystania z porad starszych wiekiem i niesienia pomocy tym, którzy chorują lub grzeszą (PO 8).

Abp Gądecki stwierdza, że

[...] w kapłanach nie rozdartych, ale mocno zjednoczonych, bogatych w doświadczenie, mądrość i wolnych biskup znajduje autentyczną pociechę⁶⁷.

Skarb kapłaństwa przechowywany jest bowiem w kruchym naczyniu (2 Kor 4,7). Kapłan ma być sługą jedności wobec wiernych, dając przykład osobistej jedności w relacji z samym sobą oraz z Bogiem⁶⁸.

5. POSTAWA ŻYCIA UBOGIEGO I BYCIA ŚWIADKIEM

Chrystus jest wzorem ubóstwa: nie miał gdzie się urodzić (Łk 2,7), w czasie publicznej działalności zrezygnował z wielu dóbr, opuścił rodzinę, stale się przemieszczał. W Jego życiu ujawnia się tajemnica kenozy:

Szczególnie w opisie męki wszechmoc zdaje się pogrążyć w bezsile, choć właśnie w ten sposób Chrystus przewycięża władzę śmierci i demony⁶⁹.

⁶⁵ Por. TENŻE. *Aby wszyscy stanowili jedno* s. 360.

⁶⁶ *Tamże* s. 361.

⁶⁷ *Tamże* s. 363.

⁶⁸ Por. SZ. STUŁKOWSKI. *Kapłan sługą komunii. Od osobistej więzi do posłannictwa jedności*. „Teologia praktyczna” 11:2010 s. 79-84.

⁶⁹ S. GĄDECKI. *Słowo jednania*. Gniezno 2001 s. 58.

Jezus zostaje odarty z godności:

Stał się umarłym z umarłymi, co było ostatnim, najbardziej dramatycznym aktem unizienia się Boga⁷⁰.

Stosunek kapłana do rzeczy materialnych abp Gądecki obrazuje Jezusowym poleceniem: „Sprzedaj wszystko, co masz, i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie; potem przyjdź i chodź za Mną” (Łk 18,22). Jego zdaniem stosunek bogactwa do ubóstwa jest analogiczny do Pawłowej relacji małżeństwa do dziewictwa⁷¹. Kapłan ma żyć skromnie, a dóbr materialnych nie zatrzymywać dla siebie, ponieważ „[...] nasz lud wybacza księżom wiele wad, z wyjątkiem przywiązania do pieniędzy”⁷².

„Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5,3). Abp Gądecki zauważa, że

[...] ubóstwo duchowe nie jest więc kwestią posiadania lub nieposiadania dóbr materialnych, lecz jest uznaniem tego, że nasze życie zależy od Boga⁷³.

Prezbiter ma wszystko „u-Boga”. To On warunkuje egzystencję kapłana, stąd nie chodzi o gromadzenie dóbr, ale o powierzenie swojej przyszłości Bogu⁷⁴. Abp Gądecki podkreśla, że

[...] ubóstwo jest gwarancją, że kapłan będzie gotowy udać się tam, gdzie jego praca jest bardziej pożyteczna i pilna, [a ono sprawia, że ksiądz – J.K.] potrafi stanąć u boku biednych, okazać solidarność z ich wysiłkami [...], lepiej rozumieć i rozróżniać zjawiska związane z ekonomicznym i społecznym aspektem życia, popierać opcję preferencyjną na rzecz ubogich⁷⁵.

Nawiązując do myśli papieża Franciszka, zauważa, że najistotniejsze jest to, by „[...] współcześni ubodzy znaleźli się w centrum zainteresowania kościelnej wspólnoty”⁷⁶. To kapłańskiej posłudze szczególnie są powierzeni ubodzy i słabi (PO 6), dlatego ubogi ksiądz to ten, który sam będąc u-Bogim, dostrzega cudze ubóstwo, uczestnicząc w życiu wiernych, szukając błędzących, pomagając dojrzewać

⁷⁰ TENŻE. *Kościół ubogi i dla ubogich*. Świecenia prezbiteratu. Poznań 23 maja 2013. MKAP 64:2013 nr 8 s. 413.

⁷¹ Por. *tamże* s. 414.

⁷² FRANCISZEK. *Dobra woń Chrystusa i światło Jego miłosierdzia. Nauka rekolekcyjna w bazylice św. Pawła za Murami*. „L'Osservatore Romano” 37:2016 nr 6 s. 27.

⁷³ GĄDECKI. *Kościół ubogi i dla ubogich* s. 415.

⁷⁴ Por. T. NAWRACAŁA. „Uczyć się ubóstwa, dotykając ciała Chrystusa ubogiego”. *Ubóstwo w kontekście życia kapłańskiego*. W: *Kościół ubogi dla ubogich według papieża Franciszka*. Red. P. Kiejkowski. Poznań 2015 s. 113-116.

⁷⁵ GĄDECKI. *Kościół ubogi i dla ubogich* s. 416.

⁷⁶ *Tamże* s. 419. Abp Gądecki w swoich homiliach z okazji święceń nawiązywał do myśli i tematów, które aktualnie poruszał urzędujący papież. Z przepowiadania papieża Franciszka wybrał tematykę ubóstwa i jego głęboko teologicznego związku z Kościołem.

w wierze, nawracając grzeszników, realizując caritas, diakonię i martyrię. Kapłan, który urzeczywistnia królestwo Boże na ziemi, nie może być materialistą, hedonistą czy egoistą⁷⁷.

Zdaniem abp. Gądeckiego ksiądz ma być świadkiem: „świadkiem prawdy” i „świadkiem miłości”. Jezus jest Prawdą (J 14,6), którą człowiek może poznać rozumem i wiarą. Świadek prawdy to ktoś, kto uczy patrzeć w głąb, ukazywać sens ludzkiej egzystencji, odróżniać to, co służy rozwojowi człowieka od tego, co jest źródłem krzywdy i cierpienia. Dzięki trwaniu w komunii z Bogiem kapłan może dobrze służyć poznanej Prawdzie⁷⁸. Prezbiter jest też „świadkiem miłości”, dostrzegającym miłość Chrystusa i kochającym tą miłością każdego spotkanego człowieka. Cieszy się ludźmi, do których został posłany, kto potrafi kochać miłością Chrystusową każdego spotkanego człowieka. Ksiądz powinien cieszyć się ludźmi, którym służy i pilnować, aby wierni byli wspólnotą miłości, gdzie „[...] silni pomagają słabszym, zdrowi chorym, radośni smutnym, a bogaci biednym”⁷⁹.

6. UWAGI NA ZAKOŃCZENIE

Abp Gądecki, mówiąc o misji księdza, stwierdza, że współczesny świat jawi się jako płaszczyzna naturalnego rozwoju kapłana i realizacji jego misji, prowadzącej do Boga.

Chociaż między kapłanem a światem istnieje niejedna różnica, żadna z nich nie może oznaczać dystansu kapłana wobec świata. Naszym zadaniem – bez zagubienia się w świecie – jest utrzymywać z nim jak najściślejszy kontakt, ponieważ pragnieniem każdego kapłana Chrystusowego jest uświęcenie świata⁸⁰.

Uświęcająca przemiana świata dokonuje się przez Chrystusa, przez Kościół, w którym ksiądz pełni ministerialną funkcję.

W kontekście powyższych rozważań widać, że kapłaństwo jest wolną decyzją Boga, którego wyjątkowość wiąże się z misją, której służy – *salus animarum*. Osoba, odpowiadając na miłość Boga, przedłuża zbawcze działanie Boga w Kościele. Kapłaństwo ma charakter totalny i definitywny, trwale zmieniając ontyczną naturę człowieka, dla którego jest drogą do zbawienia. Podstawowe zadanie kapłana, wynikające z ordynacji, odnosi się do realizacji potrójnej misji Chrystusa, upodabniającej go do Mistrza. Jest on przewodnikiem ludu Bożego, prowadzącym go poprzez przepowiadanie, ewangelizację i osobiste świadectwo do spotkania

⁷⁷ Por. Z. SOBOLEWSKI. *Kapłan w służbie ubogich*. „Teologiczne Studia Siedleckie” 6:2009 s. 59-70.

⁷⁸ Por. GĄDECKI. *Ora – Labora* s. 140; A. PRONIEWSKI. *Kapłan – świadkiem komunii z Bogiem*. „Studia Teologiczne. Białystok, Drohiczyń, Łomża” 29:2011 s. 89-91.

⁷⁹ GĄDECKI. *Ora – Labora* s. 140.

⁸⁰ TENŻE. *Wokół nas rodzi się nowy świat* s. 235.

z Chrystusem, dokonującym się szczególnie w sakramentach. Realizację tego ministerialnego zadania umożliwi odpowiednia kondycja duchowo-moralna, m.in. męstwo, pokora, sprawiedliwość. Potrzebna jest też postawa radości, jedności, ubóstwa i świadectwa, wskazująca na doświadczenie spotkania z żywym Bogiem; jakość życia wewnętrznego kapłana; zdolność do skutecznego oddziaływania na wiernych; duch współpracy z biskupem i prezbiterium; bycie świadkiem Prawdy i Miłości. Kapłan ma być przejrzystym odbiciem Chrystusa-Kapłana, żyjąc z Nim w przyjaźni. Kapłaństwo jest najpierw określonym sposobem istnienia, bytowania, a następnie postępowania⁸¹. Fundamentem jego życia jest silna wiara prowadząca do zaangażowania na rzecz zbawienia bliźniego:

Kapłan, który pragnie zachować dojrzałą wiarę, nie może nie pochylić się nad trudną i niepewną drogą nawrócenia grzeszników, zachowując dla nich dar prawdy oraz cierpliwą i umacniającą życzliwość Dobrego Pasterza⁸².

Przewodniczący KEP konstatuje, że dzisiejszy świat czeka na kapłana, który pomimo istnienia różnych barier i granic, okaże się prawdziwym bliźnim poranionych ludzi, przyprowadzając świat na nowo do Kościoła⁸³.

Prezentowana wizja kapłana posiada wyraźny fundament biblijny i magisterialny, przez co nawiązuje do tradycyjnych wartości teologii kapłaństwa. Nauczanie abp. Gądeckiego ukazuje wyzwania i drogę świętości prezbitera, podkreślając, że kapłaństwo można widzieć nie tylko w perspektywie sakralnej i religijnej, ale także jako zadanie dające współczesnemu mężczyźnie przestrzeń do jego samorealizacji. Takie obrazowanie życia kapłana pozwala ująć jego misję komplementarnie, zachęcając do refleksji nad kapłaństwem XXI w. Dostrzegalna w homiliach abp. Gądeckiego egzystencjalna argumentacja modelu misji kapłana warta jest jednak dalszego pogłębienia.

A PRIEST PROFILE IN THE HOMILIES OF ARCHBISHOP STANISŁAW GĄDECKI DELIVERED DURING THE ORDINATION LITURGY IN THE YEARS 2002-2016

S u m m a r y

Development is an attempt to analyze the teaching of Archbishop Stanisław Gądecki, Metropolitan of Poznań for the priesthood under his homily, which he delivered during the ordination liturgy in the years 2002-2016. The article shows the specificity of the hierarchical priesthood, meaning and manifestations of the triple mission of the priest (*tria munera*

⁸¹ Por. TENŻE. *Święcenia kapłańskie* s. 154-155; TENŻE. *Wyrwajcie w miłości mojej* s. 397.

⁸² TENŻE. *Dojrzewanie wiary. Święcenia prezbiteratu*. Poznań 15 maja 2008. W: TENŻE. *Ty ukazesz mi ścieżkę życia* s. 127-131.

⁸³ Por. TENŻE. *Wokół nas rodzi się nowy świat* s. 236.

Christi). It also refers to the condition of spiritually-moral, that a priest should be characterized. The priestly ministry are needed in virtue and grounds, among others, courage, justice, humility, deep spirituality. It is very important also the attitude of joy and unity, poverty and witnessing.

Słowa kluczowe: kapłan, kapłaństwo hierarchiczne, nauczanie pasterskie, cnoty kapłańskie, abp Stanisław Gądecki, metropolita poznański.

Key words: priest, priesthood hierarchical, pastoral teaching, priestly virtues, archbishop Stanisław Gądecki, Metropolitan of Poznań.